

LIETUVOS SVEIKATOS MOKSLŲ UNIVERSITETAS

PATVIRTINTA
Lietuvos sveikatos mokslų
universiteto
Senato
2016 m. gruodžio 23 d.
Nutarimu Nr. 82-5

ATNAUJINTA
2021 m. lapkričio 3 d.

ĮRODYMAIS PAGRĮSTOS MEDICINOS PAGRINDAI

DOKTORANTŪROS STUDIJŲ DALYKO PROGRAMA

Dalyko programos koordinatorius:

LSMU Chirurgijos klinikos prof. dr. Žilvinas Dambrauskas

parašas

Padaliniai, dalyvaujantys dalyko programoje:

1. Chirurgijos klinika, prof. dr. A. Tamelis

padalinio pavadinimas, vadovo pedagoginis vardas, mokslo laipsnis, vardas, pavardė

parašas

2. Ortopedijos traumatologijos klinika, prof. dr. A. Smailys

padalinio pavadinimas, vadovo pedagoginis vardas, mokslo laipsnis, vardas, pavardė

parašas

3. Virškinimo sistemos tyrimų institutas, prof. habil. dr. L. Kupčinskas

padalinio pavadinimas, vadovo pedagoginis vardas, mokslo laipsnis, vardas, pavardė

parašas

Kaunas, 2021

Dalyko programos duomenys

Mokslų sritis	Medicinos ir sveikatos mokslai
Mokslų kryptis, šaka (kodas)	medicina – M 001, odontologija – M 002, slauga – M 005
Dalyko pavadinimas	Įrodymais pagrįstos medicinos pagrindai
Programos apimtis	160 val. (6 ECTS)
Paskaitos	50 val.
Seminarai	30 val.
Savarankiškas darbas	80 val.

Dalyko programos rengimo grupė

Eil. Nr.	Pedagoginis vardas, vardas, pavardė	Pareigos	Telefonas (darbo)	Elektroninio pašto adresas
1	Prof. Žilvinas Dambrauskas	Chirurgijos klinikos profesorius	32 66 82	zilvinas.dambrauskas@lsmuni.lt
2	Prof. Antanas Gulbinas	Chirurgijos klinikos profesorius	32 67 51	antanas.gulbinas@lsmuni.lt

Dalyko programos aprašas:

Dalyko programos poreikis

Įrodymais pagrįsta medicina (IPM) – sąžiningas, tikslus ir protingas esamų šiuolaikinių įrodymų naudojimas, pacientų gydyme pritaikant individualias gydymo ar sveikatos priežiūros priemones (D. Sackett, 1994). IPM leidžia integruoti individualią klinikinę patirtį su geriausiais ir naujausiais moksliniais tyrimais bei apžvalgomis.

Lietuvoje yra didžiulis poreikis jaunuosius gydytojus, rezidentus ir biomedicinos krypties doktorantus mokyti įrodymais pagrįstos medicinos. Naujų vaistų ir technologijų diegimas yra glaudžiai susijęs su įrodymų paieška (moksliniais tyrimais ir klinikinėmis studijomis), įrodymais pagrįstų gydymo rekomendacijų ir algoritmų kūrimu, įrodymais pagrįsta medicinos praktika.

Norint įvertinti IPM studijų poreikį tarp LSMU studentų, 2015 metų spalio mėnesį buvo atlikta internetinė apklausa. Tyrime dalyvavo 429 respondentai, iš kurių 423 (98,6 proc.) buvo LSMU studentai. Iš jų – 276 (64,3 proc.) Medicinos studijų programos atstovai, 60 (14 proc.) odontologijos, 30 (7 proc.) veterinarinės medicinos, bei likę – 63 (14,7 proc.) buvo kitas studijų programas pasirinkę LSMU studentai. Į klausimą, ar respondentams trūksta žinių apie tai, kas yra IPM ir kaip ją galima pritaikyti kasdieninėje praktikoje 361 (84,1 proc.) respondentas atsakė teigiamai. Net 392 (91,4 proc.) nurodė, jog jų manymu būtų naudinga į studijų procesą integruoti studijas apie IPM.

Šis tyrimas dar labiau atskleidžia poreikį mokyti įrodymais pagrįstos medicinos LSMU ir tai visapusiškai integruoti į studijų procesą bei klinikinę veiklą.

Dalyko programos tikslas

Supažindinti doktorantus su IPM bei jos reikšme klinikiniame, moksliniame darbe bei išmokyti taikyti IPM principus klinikinėje praktikoje ir moksliniame darbe.

Uždaviniai

1. Susipažindinti su IPM koncepcija bei mokslinių įrodymų lygmenimis.
2. Supažindinti doktorantus su biomedicinos srities mokslinių tyrimų dizainu.
3. Išmokyti kritiškai įvertinti publikuotus mokslinius tyrimus biomedicinos srityje
4. Suformuoti vartotojišką požiūrį į statistinių metodų taikymą biomedicinos tyrimuose.
5. Išmokyti panaudoti IPM įrankius planuojant ir įgyvendinant mokslinius tyrimus.

6. Supažindinti su gydymo standartų diegimu, vertinimu bei kontrole klinikinėje praktikoje.

Dalyko programos sandara, turinys ir studijų metodai

Programos apimtis - 160 val. (6 kreditai). Paskaitos - 50 val., seminarai - 30 val., savarankiškas darbas - 80 val.

Dėstytojai: Dėstytojų-mokslininkų sąrašas pateiktas 2 priede.

Metodinis dalyko programos aprūpinimas: Literatūros sąrašas pateiktas 1 priede.

Įvertinimas: Suminis balas: 100% balo sudaro: 30% planuojamo tyrimo aktualumo pristatymas, 20% pradinių atliekamo mokslinio darbo rezultatų pristatymas (abstrakto forma), 50% Baigiamasis mokslinio darbo metodikos parinkimas, plano pagrindimas, išdėstymas laike ir pristatymas.

Programos turinys

PASKAITOS

Eil. Nr.	Paskaitos pavadinimas	Trukmė (val.)	Dėstytojas
1.	Įvadas į "Įrodymais pagrįsta medicina" studijas	2	Prof. Ž. Dambrauskas
2.	Skirtingi medicinos įrodymų lygmenys	3	Doc. A. Daukša
3.	Terapinių tyrimų dizainas	3	Doc. A. Daukša
4.	Sisteminės apžvalgos, jų metodika ir analizė	3	Prof. Ž. Dambrauskas
5.	Fundamentinių tyrimų planavimas: įrodymų transkripciniame ir transliaciniame lygmenyje kūrimas	3	Dr. A. Jasukaitienė
6.	Fundamentinių, transliacinių, klinikinių tyrimų sąsaja (<i>From bench to bedside</i>)	3	Dr. A. Jasukaitienė
7.	Klinikinio klausimo išsikėlimas – PICO	3	Dr. P. Ignatavičius
8.	Mokslinių straipsnių paieška	3	Dr. P. Ignatavičius
9.	Terapinio tyrimo kritinė analizė	3	Prof. Ž. Dambrauskas
10.	Sisteminės apžvalgos kritinė analizė	2	Prof. Ž. Dambrauskas
11.	Diagnostikos tyrimų dizainas	2	Prof. A. Gulbinas
12.	Statistiniai rodikliai medicinos literatūroje	3	Prof. A. Gulbinas
13.	Diagnostinių tyrimų kritinis vertinimas	3	Prof. A. Gulbinas
14.	ĮPM pagrįsti gydymo standartai ir kokybės kontrolė	3	Prof. J. Stučinskas
15.	Intervencijos efektyvumo įvertinimo metodai (<i>NNT-number needed to treat</i>)	3	Prof. Ž. Dambrauskas
16.	Jautrumas, specifiskumas ir tikėtinumo santykis	2	Prof. A. Gulbinas
17.	Mokslinio tyrimo rezultatų pristatymas ir pritaikymas	3	Prof. Š. Tarasevičius
18.	Mokslinės publikacijos rengimo principai	3	Prof. J. Stučinskas

SEMINARAI

Eil. Nr.	Seminaro temos pavadinimas	Trukmė	Dėstytojas
1.	Fundamentinių, transliacinių, klinikinių tyrimų sąsaja (<i>From bench to bedside</i>)	2	Dr. A. Jasukaitienė
2.	Klinikinio klausimo išsikėlimas – PICO	2	Dr. P. Ignatavičius

3.	Mokslinių straipsnių paieška	2	Dr. P. Ignatavičius
4.	Terapinio tyrimo kritinė analizė	2	Doc. A. Daukša
5.	Sisteminės apžvalgos kritinė analizė	2	Prof. Ž. Dambrauskas
6.	Statistiniai rodikliai medicinos literatūroje	4	Prof. A. Gulbinas
7.	Diagnostinių tyrimų kritinis vertinimas	4	Prof. A. Gulbinas
8.	ĮPM pagrįsti gydymo standartai ir kokybės kontrolė	4	Doc. J. Stučinskas
9.	Intervencijos efektyvumo įvertinimo metodai (NNT-number needed to treat)	2	Prof. Ž. Dambrauskas
10.	Jautrumas, specifiskumas ir tikėtimumo santykis	2	Prof. A. Gulbinas
11.	Mokslinio tyrimo rezultatų pristatymas ir pritaikymas	2	Doc. J. Stučinskas
12.	Mokslinio darbo plano, remiantis ĮPM parengimas ir pristatymas	2	Prof. Š. Tarasevičius

SAVARANKIŠKAS DARBAS

Eil. Nr.	Temos pavadinimas	Trukmė	Dėstytojas
1.	Klinikinio klausimo išsikėlimas – PICO	6	Dr. P. Ignatavičius
2.	Mokslinių straipsnių paieška	6	Dr. A. Jasukaitienė
3.	Terapinio tyrimo kritinė analizė	6	Doc. A. Daukša
4.	Sisteminės apžvalgos kritinė analizė	6	Prof. Ž. Dambrauskas
5.	Statistiniai rodikliai medicinos literatūroje	6	Prof. A. Gulbinas
6.	Diagnostinių tyrimų kritinis vertinimas	6	Prof. A. Gulbinas
7.	Intervencijos efektyvumo įvertinimo metodai (NNT-number needed to treat)	6	Prof. Ž. Dambrauskas
8.	Mokslinio tyrimo rezultatų pristatymo rengimas	14	Doc. J. Stučinskas
9.	Savarankiško darbo rengimas: mokslinio darbo plano, remiantis ĮPM parengimas	24	Prof. Š. Tarasevičius

Studijų rezultatai:

Programos studijų rezultatas	Studijų dalyko rezultatai	Dalyko studijų metodai
Susipažins su IPM koncepcija	Suvoks tyrimų ir mokslinių įrodymų reikšmę klinikiniam darbui bei mokslinių tyrimų planavimui ir įgyvendinimui. Gebės analizuoti ir formuluoti gydymo rekomendacijas/gaires ir identifikuoti kokybės indikatorius	Interaktyvi paskaita, seminarai, praktiniai darbai.
Mokės suformuluoti klinikinį - mokslinį klausimą ir ieškoti tinkamiausio sprendimo	Gebės patys išsikelti klausimą esamai klinikinei situacijai (PICO metodo taikymas), tinkamai naudojantis IPM duomenų bazėmis (Cochrane, Uptodate, PubMed ir kitomis), gebės ieškoti objektyvaus ir pagrįsto atsakymo.	Interaktyvi paskaita, seminarai, praktiniai darbai.
Galės kritiškai analizuoti ir interpretuoti mokslinių darbų rezultatus ir jų reikšmingumą	Įvertindami tyrimo dizainą, jo mokslinę vertę, metodologijos privalumus ir trūkumus gebėdami palyginti kelių panašių tyrimų rezultatus - diagnostinių žymenų ir kriterijų tyrimus, gydomųjų intervencijų efektą, vertinančių tyrimų (atsitiktinių imčių tyrimas, kohortinis, atvejų analizė, kt.), sisteminių literatūros apžvalgų ir metaanalizių - galės kritiškai įvertinti mokslinių darbų rezultatų patikimumą bei reikšmingumą, mokės padaryti objektyvias išvadas. Gebės įvertinti naujų mokslinių tyrimų poreikį.	Interaktyvi paskaita, seminarai, praktiniai darbai
Gebės pritaikyti IPM klinikinėje praktikoje ir moksliniame darbe	Gebės patys pritaikyti IPM principus individualiose klinikinėse situacijose ir objektyviai parinkti tinkamiausią diagnostikos ar gydymo būdą. Galės pagrįsti savo sprendimo pasirinkimą. Gebės planuoti ir įgyvendinti mokslinius tyrimus ir pristatyti gautus rezultatus.	Interaktyvi paskaita, seminarai, praktiniai darbai.

Rekomenduojama literatūra

Eil. Nr.	Leidinio pavadinimas	Leidinio autorius	Leidimo metai ir leidykla
1	Evidence-Based Medicine: How to Practice and Teach It, 4e	Sharon E. Straus MD, Paul Glasziou MB BS PhD FRACGP, W. Scott Richardson MD, R. Brian Haynes MD	Churchill Livingstone 2010, ISBN 978-0702031274
2	Practical Statistics for Medical Research	Douglas G. Altman	Chapman and Hall/CRC - ISBN 9780412276309
3	Sveikatos mokslinių tyrimų pradžiamokslis: universiteto vadovėlis	sudarytojos: Rūta Jolanta Nadišauskienė, Skirmantė Sauliūnė	Kaunas : Krizių tyrimo centras, 2014. ISBN 9789955153511.

Numatomų dėstytojų sąrašas:

- 1. Dalyko programoje dėstysiantys profesoriai arba vyriausieji mokslo darbuotojai;**
Prof. Ž. Dambrauskas
Prof. A. Gulbinas
Prof. Š. Tarasevičius
- 2. Dalyko programoje dėstysiantys docentai;**
Doc. A. Daukša
Doc. J. Stučinskas
- 3. Kiti dalyko programos dėstytojai:**
Dr. A. Jasukaitienė
Dr. P. Ignatavičius